

A Fővárosi Ítéltábla a Dávid, Stanka, Szikla Ügyvédi Iroda (**felperesi jogi képviselő címe**; ügyintéző: dr. Szikla Gergely ügyvéd) által képviselt **felperes neve** (**felperes címe**) felperesnek, az S.B.G.K. Ügyvédi Iroda (**alperesi jogi képviselő címe**; ügyintéző: dr. Bajkai István ügyvéd) által képviselt **alperes neve** alperes ellen, általános szerződési feltételek érvényességének megállapítása iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2014. szeptember 16. napján meghozott, 57.G.43.425/2014/8. számú ítélete ellen, a felperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 605.000 (hatszázötezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes által 2000. június 5-től 2006. szeptember 1-jéig alkalmazott, pénzkölcsön nyújtására és pénzügyi lízingre vonatkozó üzletszabályzat (1. ÁSZF) 18.5. pontja, 2006. szeptember 1-jétől 2009. január 15-ig alkalmazott, pénzkölcsön nyújtására és pénzügyi lízingre vonatkozó üzletszabályzat (2. ÁSZF) 17.1. pontja, 2009. január 15-től 2009. augusztus 1-jéig alkalmazott, pénzkölcsön nyújtására és pénzügyi lízingre vonatkozó üzletszabályzat (3. ÁSZF) 17.1. pontja, 2009. augusztus 1-jétől 2010. március 1-jéig alkalmazott, pénzkölcsön nyújtására és pénzügyi lízingre vonatkozó üzletszabályzat (4. ÁSZF) 17.5. pontja, 2010. március 1-jétől 2010. június 11-ig alkalmazott, pénzkölcsön nyújtására és pénzügyi lízingre vonatkozó üzletszabályzat (5. ÁSZF) 17.5. pontja, 2010. június 11-től 2011. április 15-ig alkalmazott, pénzkölcsön nyújtására és pénzügyi lízingre vonatkozó üzletszabályzat (6. ÁSZF) 17.5. pontja, 2011. április 15-től 2012. január 2-ig alkalmazott, hitel nyújtására, illetve zárt végű pénzügyi lízingre vonatkozó üzletszabályzata (7. ÁSZF) 17.5. pontja, 2012. január 2-től 2012. március 24-ig alkalmazott, hitel nyújtására, illetve pénzügyi lízingre vonatkozó üzletszabályzat (8. ÁSZF) 17.5. pontja, 2012. március 24-től 2013. január 15-ig alkalmazott, hitel nyújtására, illetve pénzügyi lízingre vonatkozó üzletszabályzat (9. ÁSZF) 17.5. pontja, 2013. január 15-től 2013. július 15-ig alkalmazott, hitel nyújtására, illetve pénzügyi lízingre vonatkozó üzletszabályzat (10. ÁSZF) 17.5. pontja, 2013. július 15-től alkalmazott, hitel nyújtására, illetve pénzügyi lízingre vonatkozó

üzletszabályzat (11. ÁSZF) 17.5. pontja, valamint 2014. március 15-től alkalmazott, hitel nyújtására, illetve pénzügyi lízingre vonatkozó üzletszabályzat (12. ÁSZF) 17.5. pontja olyan kikötést tartalmaz, ami az üzletszabályzat mint általános szerződési feltétel alkalmazásával a felperes és a felperessel szerződő felek között létrejött egyedi szerződések egyoldalú módosítását, a kamat, a jutalékok, a költségek és a díjak egyoldalú megváltoztatását teszi lehetővé a felperes számára.

A felperes a keresetében a 2014. évi XXXVIII. törvény 8. § (4) bekezdése és 11. § (3) bekezdése alapján annak a megállapítását kérte, hogy az általa kötött szerződésekben alkalmazott (F/4) alatt csatolt és az ott megjelölt időpontban hatályos általános szerződési feltételek azon kikötései, amelyek lehetővé teszik a felperes számára a kamat, a jutalékok, a költségek és a díjak egyoldalú emelését, tisztességesek, ezért érvényesek. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest a perrel felmerült költségeinek a megfizetésére.

Keresetlevelének előterjesztésével egyidejűleg indítványozta, hogy a bíróság a per tárgyalásának felfüggesztése mellett kezdeményezze az Alkotmánybíróságnál a 2014. évi XXXVIII. törvény és a 2/2014. Polgári jogegységi határozat indítványában megjelölt rendelkezései alaptörvényellenességének megállapítását és visszamenőleges hatállyal történő megsemmisítését, valamint a jelen peres eljárásban alkalmazásuk kizárását. Indítványozta azt is, hogy az általa megjelölt jogszabályi rendelkezések alkalmazását a bíróság mellőzze, mert a megjelölt rendelkezések sértik az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Európai Emberi Jogi Egyezmény 6. Cikkét, valamint az Egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. Cikkét. Az indítvány mellőzése esetén azt kérte, hogy a bíróság az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 32. § (2) bekezdése alapján kezdeményezze az általa megjelölt jogszabályi rendelkezések és a 2/2014. PJE határozat 2. pontja nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítást és megsemmisítését. Indítványában részletesen kifejtette, hogy álláspontja szerint a törvény kifogásolt rendelkezései az Alaptörvény melyik rendelkezésébe, illetve melyik nemzetközi szerződésbe ütköznek.

Indítványozta azt is, hogy a bíróság a per tárgyalásának felfüggesztése mellett kezdeményezzen előzetes döntéshozatali eljárást az Európai Unió Bírósága előtt, mert álláspontja szerint a 2014. évi XXXVIII. törvény hivatkozott szakaszai a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazandó tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK Irányelv és az Európai Unió Alapjogi Chartájának meghatározott rendelkezéseibe ütköznek. Az Európai Unió Bíróságához feltenni indítványozott kérdéseinek egy része arra irányult, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvény rendelkezései összeegyeztethetők-e az Európai Unió jogával. A feltenni indítványozott kérdések másik része a 93/13/EGK Irányelv 1. cikk. (2) bekezdésének, 3. cikk (1) és (5) bekezdésének, az EUMSZ 49. és 63. cikkének értelmezésére irányult. Hivatkozott arra, hogy azok a szerződéses kikötések, amelyek a szerződés egyoldalú módosítását teszik lehetővé, kógens jogszabályi rendelkezéseket tükröznek vissza, ezért azok tisztességtelensége a 93/13/EGK Irányelv 1. cikk 2. bekezdése alapján nem vizsgálható. Rámutatott, hogy az átláthatóság követelménye csak 2009. május 22-én vált részévé a magyar jognak, ezért csak az ezt követően kötött szerződések esetében kérhető számon. Okfejtése szerint a jogalkotó az átláthatóság biztosítása érdekében iktatta a Hpt. 210. §-ába az árazási elvekre vonatkozó szabályokat, és alkotta meg a 275/2010. (XII. 18.) Korm. rendeletet. Kifejtette, hogy a bíróságnak a kikötések tisztességtelenségének megállapítása esetén is a felek szerződési akaratának fenntartására kell törekednie. Előadta, hogy a keresettel érintett kikötéseket a felügyeleti szervek vizsgálták, jogszabálysértést azonban nem tártak fel. Hivatkozott arra, hogy a keresetlevélben megjelölt szerződéses kikötések egyértelműek és világosak. Érvelése szerint a Hpt. 2009. augusztus 1-jéig hatályos 210. § (3) bekezdése csak a kamatemelés feltételeinek külön pontban való megjelenítését írta elő, és csak az ezt követően hatályba lépett módosítás jelenítette meg az ok-okozatosság követelményét, míg a tételesség elve 2010. január 1-jétől jelent meg a Hpt. 210. § (3) bekezdésében. Kiemelte, hogy a törvény az oklista minőségével kapcsolatban semmilyen elvárást nem fogalmazott meg. Kifejtette, hogy 2010. január 1-je előtt sem az

oklista, sem annak tételellessége nem volt kógens szabály, a jogalkotó ezeket nem tekintette olyan súlyúnak, aminek a hiánya felborította volna a felek közötti szerződéses egyensúlyt. Álláspontja szerint a tételellesség elvének sérelme orvosolható, és az oklista zárttá tehető az okokat esetleg relativizáló szófordulatok elhagyásával, ezért a tételellesség hiánya önmagában nem eredményezheti az egész kikötés tisztességtelenségét. Hivatkozott arra, hogy a 275/2010. (XII. 18.) Korm. rendeletben felsorolt okok objektivitását és ténylegességét a jogszabály megalkotásával maga a jogalkotó nyilvánította ki. Álláspontja szerint az objektivitás hiánya legfeljebb az objektivitást nélkülöző ok tisztességtelenségét eredményezheti, de nem érinti a szerződéses kikötés érvényességét. A ténylegesség és arányosság elvével kapcsolatban azzal érvelt, hogy az üzletszabályzat, a konkrét szerződésmódosítások, valamint árazási elvek lehetővé teszik annak utólagos ellenőrzését, hogy a módosítás oka valós volt-e, illetve a módosítás mértéke arányos volt-e a módosításra okot adó körülmény változásának mértékével. Kifejtette, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvény megfogalmazásából nem egyértelmű, hogy a törvény milyen mélységű előreláthatóságot követel meg. Előadta, hogy a kamat-, díj- és költségváltozások teljes mértékben pontos, képletszerű meghatározása teljesíthetetlen. Rámutatott, hogy üzletszabályzatai biztosítják a fogyasztók számára a szerződés felmondásának lehetőségét az egyoldalú módosítás esetére. Rámutatott továbbá, hogy a felmondhatóság rögzítését a 18/1999. (II. 15.) Korm. rendelet kötelezően előírja. Okfejtése szerint a szimmetria elvét a Hpt. 2009. augusztus 1-jétől kógens jogszabályi előírássá tette, ezért ettől az időponttól kezdve ez már nem a tisztességtelenség körébe eső kérdés. Utalt arra, hogy üzletszabályzatai nem zárták ki a fogyasztókra kedvező egyoldalú módosítások lehetőségét.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben marasztalására irányult. Kérte, hogy a bíróság mellőzze mind az alkotmánybírósági eljárást, mind az előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezését. Álláspontja szerint a Törvény 4. § (1) bekezdése nem állapít meg új anyagi jogszabályokat, vagy jogelveket csupán a Kúria Régi Ptk. 209. § (1) bekezdésének uniós joggal összhangban kialakított értelmezését teszi általánosan kötelezővé. Védekezésében hivatkozott arra, hogy az alperes üzletszabályzatai egyik időállapotukban sem feleltek meg maradéktalanul a 2014. évi XXXVIII. törvény 4. § (1) bekezdésében rögzített feltételeknek. Hangsúlyozta, hogy jelen perben a bíróság kizárólag e feltételek megvalósulását vizsgálhatja, más körülményt azonban nem. Rámutatott, hogy bármelyik feltétel meglétének a hiányában a kikötés tisztességtelenség minősül, ezért a keresetet el kell utasítani. Álláspontja szerint a felperes üzletszabályzaiba foglalt kikötések megfogalmazása nem egyértelmű és nem érthető, olyan tényezőket tüntetnek fel, amelyek jelentésével és közvetlen hatásaival az átlagos fogyasztó nincs tisztában. Az üzletszabályzatokból nem tűnik ki, hogy az egyoldalú módosításra okot adó körülmények változása milyen módon és mértékben képesek befolyásolni a fogyasztók által vállalt terheket. Kifejtette, hogy az egyoldalú módosításokra okot adó körülmények felsorolása nem teljes körű, a körülmények túlnyomó többsége nem pontosan körülírt, hanem tágan meghatározott, pontos tartalmuk bizonytalan a fogyasztók számára. Hivatkozott arra, hogy az üzletszabályzatok olyan körülmények változása esetén is lehetővé teszik a szerződések egyoldalú módosítását, amely körülmények változására a felperesnek is ráhatása van. Érvelése szerint ezek miatt az okok miatt a kikötések nem felelnek meg a tételes meghatározás, az objektivitás, a ténylegesség, az arányosság és az átláthatóság elvének. A felmondhatóság elvével kapcsolatban kifejtette, hogy a felperes üzletszabályzataiban a fogyasztók javára kikötött felmondási jog nem jelent megfelelő alternatívát az egyoldalú szerződésmódosítással szemben, mert az üzletszabályzatok időben

korlátozzák a fogyasztó felmondási jogának gyakorlását. Álláspontja szerint a felperes üzletszabályzatai azért nem felelnek meg a szimmetria elvének, mert nem teszik kötelezővé a felperes számára a szerződések egyoldalú módosítását abban az esetben, ha az oklistában szereplő körülmények a fogyasztó számára kedvezően változnak.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.938.400 forint + ÁFA perköltséget. Ítéletének indoklásában utalt arra, hogy a felperes alkotmánybírósági eljárás és előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét korábbi, az eljárás folyamán hozott végzésével elutasította. Az alkotmánybírósági eljárás kezdeményezése iránti kérelem elutasítását azzal indokolta, hogy nem észlelte sem a 2014. évi XXXVIII. törvény, sem a 2/2014. Polgári Jogegységi Határozat alkotmányellenességét vagy nemzetközi szerződésbe ütközését. Kifejtette, hogy az indítvány elutasításának részletesebb indokolását azért mellőzte, mert a Legfelsőbb Bíróság BH 1994. 448. számon közzétett eseti döntésében foglaltak értelmében ezzel az Alkotmánybíróság számára fenntartott feladat- és hatáskört gyakorolna. Nem látott lehetőséget arra sem, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezések és a 2/2014. PJE 6. pontját az Európai Emberi Jogi Egyezmény 6. Cikkébe, valamint az 1. Kiegészítő jegyzőköny 1. Cikkébe ütközés miatt mellőzze, mert ez csak a normakotroll elvégzése esetén lenne lehetséges, amely azonban az Alkotmánybíróság feladat- és hatáskörébe tartozik.

Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti indítvánnyal kapcsolatban az EUMSZ 267. cikke alapján arra álláspontra helyezkedett, hogy a magyar jogszabályok Európai Unió jogrendjével való összhangjának megállapítása nem lehet előzetes döntéshozatali eljárás tárgya. Úgy foglalt állást, hogy a felperesnek az Európai Unió jogának értelmezésével kapcsolatban feltett kérdései tisztázott kérdések, ezért azok megválaszolása érdekében nincs szükség előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére. Álláspontja szerint a 2014. évi XXXVIII. törvény rendelkezései nem ellentétesek a 93/13/EGK Irányelv rendelkezéseivel, hanem az Irányelv 8. cikkében biztosított lehetőséggel élve az Irányelvben foglaltaknál szigorúbb rendelkezéseket tartalmaz a fogyasztók magasabb szintű védelme érdekében. Emiatt nem látott lehetőséget arra, hogy mellőzze a perben a törvény rendelkezéseinek alkalmazását. Kiemelte, hogy a törvény 11. § (1) bekezdése értelmében a perben a felperes üzletszabályzataiban alkalmazott, az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő kikötések tisztességessége kizárólag a törvény 4. § (1) bekezdésében rögzített szempontrendszer szerint volt elbírálnak. Emiatt ebben a perben nem volt lehetőség annak a vizsgálatára, hogy a kikötések megfelelnek-e más jogszabályok rendelkezéseinek. Kifejtette, hogy a felperes üzletszabályzatai minden időállapotban megfeleltek az egyértelmű és érthető megfogalmazás, a felmondhatóság és a szimmetria elvének. Tényként állapította meg, hogy a felperes üzletszabályzatai minden időállapotban csak példálózó jelleggel, nem pedig teljes körűen sorolják fel az egyoldalú szerződésmódosításra okot adó körülményeket. Ebből azt a jogi következtetést vonta le, hogy a kikötések nem felelnek meg a tételes meghatározás elvének. Okfejtése szerint a törvény nem ad lehetőséget arra, hogy a bíróság változtasson a vitás kikötés szövegén, abból elhagyja az okok példálózó jellegű felsorolására utaló kifejezéseket. Rámutatott, hogy a tételes meghatározás elve már akkor is sérelmet szenved, ha az oklista akár csak egyetlen, akár egy alkategórián belüli példálózó jellegű felsorolást tartalmaz. Mivel a kikötések nem felelnek meg a tételes meghatározás elvének, nem találta megállapíthatónak a kikötések objektivitás, ténylegesség és arányosság elvének való megfelelését sem. Álláspontja szerint a kikötések azért nem felelnek meg az átláthatóság elvének, mert a felperes

üzletszabályzatai a kamat módosításának lehetséges mértékét egyáltalán nem határozzák meg, a jutalékok, költségek és díjak módosításának mértékét pedig az 5-11. számú üzletszabályzatok kizárólag az ügyfél vagy az ügylet kockázati megítélésnek változása esetére jelölik meg. Érvelése szerint sem annak a törvényjavaslatnak, amit az Országgyűlés még nem fogadott el, sem a felperes árazási elveinek, sem a más perekben hozott egyedi nemzeti bírósági ítéleteknek nem volt jelentősége a perbeli jogvita érdemi elbírálása szempontjából. Utalt arra, hogy az Európai Bíróság bizonyítékként megjelölt ítéleteit az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti indítvány elbírálása körében értékelte. Hangsúlyozta, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvény 4. § (1) bekezdésében írt feltételek bármelyikének hiánya a kereset elutasítását vonja maga után, ezért sem nyelvész szakértő, sem közgazdasági szakértő kirendelését nem ítélte szükségesnek. Rámutatott, hogy ha a vitás kikötések egyértelműsége és érthetősége csak nyelvész szakértő szakvéleményével bizonyítható, akkor az egyértelmű és érthető megfogalmazás elve már önmagában erre tekintettel is sérül.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést. Elsődleges fellebbezési kérelme arra irányult, hogy a másodfokú bíróság helyezze hatályon kívül az elsőfokú bíróság ítéletét, és kötelezze az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság több lényeges eljárási szabályt is súlyosan megsértett. Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást nem tárta fel megfelelően, emiatt a bizonyítás kiegészítése szükséges. Másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, keresetének teljesítését, valamint az alperes első- és másodfokú perköltségben marasztalását kérte. A másodfokú eljárásban ismételten előterjesztette az alkotmánybírósági és az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti indítványait. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem indokolta meg megfelelően az alkotmánybírósági és az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti indítványokat elutasító döntését, továbbá teljes egészében figyelmen kívül hagyta a tisztességtelenség vizsgálata körében alkalmazandó, keresetlevélben kifejtett módszertant, és ítéletét kizárólag a 2014. évi XXXVIII. törvény 4. § (1) bekezdésében foglalt elvek vizsgálatára szorította. Fenntartotta mind a 2014. évi XXXVIII. törvény és a 2/2014. Polgári jogegységi határozat alkotmányellenességével és nemzetközi szerződésbe ütközésével, mind az előzetes döntéshozatal szükségességével és indokoltságával kapcsolatos jogi álláspontját. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság köteles lett volna részletesen és tételesen indokolni, hogy miért nem találta alkotmányellenesnek és nemzetközi szerződésbe ütközőnek a törvényt és a jogegységi határozatot. Rámutatott, hogy az Európai Unió bírósága több ítéletében is állást foglalt valamely tagállam jogának összeegyeztethetőségéről az uniós joggal. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem jelölte meg az Európai Unió bíróságának azokat az ítéleteit, amelyekből a felperes által feltenni indítványozott kérdések tisztázottságára vont le következtetést. Kifejtette, hogy az ítéletábráta határozata ellen rendes jogorvoslatnak nincs helye, ezért az ítéletábráta az a bírói fórum, amelyik köteles előzetes döntéshozatalt kérni. Ismételten hivatkozott arra, hogy a perben vitás kikötések kógens jogszabályi rendelkezéseket tükröznek vissza, ezért azok nem minősülhetnek tisztességtelenségnek. Szükségesnek tartotta emiatt a kógens jogszabályok változásainak vizsgálatát is. Ismét hivatkozott arra is, hogy a magyar jog 2009. május 22-ig nem ültette át az átláthatóság követelményét, ezért eddig az időpontig a szerződéses kikötések tisztességtelensége a Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján vizsgálható. Okfejtése szerint a 2014. évi XXXVIII. törvény 4. § (1) bekezdésében megjelölt elvek önállóak, egymástól függetlenek. Ezek az elvek az üzletszabályzatok más-más aspektusára vonatkoznak, azok egymástól független teljesülése

összességében biztosítja a perbeli üzletszabályzatok tisztességességét. Ezért az egyes elvek vizsgálatát egyenként kell elvégezni és az esetlegesen tisztességtelen tartalmat is kizárólag ezen aspektus tekintetében lehet és kell megállapítani. Kifejtette, hogy valamely elv érvényesülésének hiánya nem teszi az egész üzletszabályzatot tisztességtelenné, hanem csak azt az okot, amelyik tekintetében valamelyik elv nem érvényesül. Előadta, hogy a banküzemi működés sajátossága miatt a kölcsönszerződéseknek szükségszerűen kell tartalmazniuk a kamat egyoldalú módosítására lehetőséget adó rendelkezést, mert csak így biztosítható hosszú távon a szerződéses egyensúly fenntartása. Álláspontja szerint a jelen perben is alkalmazni kell a Ptk. tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezéseit. Erre figyelemmel a bíróságnak lehetősége és kötelessége az egyes kikötéseket, az egyes okokat részleteiben vizsgálni, és azokból csak a tisztességtelennek talált elemeket kiemelni, a kikötés egyéb részei érvényességének fenntartása mellett. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem ennek megfelelően járt el, nem hagyta ki a vitás kikötésekből az egyoldalú módosításra okot adó körülmények példalózó felsorolására utaló kifejezéseket, és nem tette ilyen módon zárttá és teljes körűvé az oklistát. A tételes meghatározás elvével kapcsolatban előadta azt is, hogy az elsőfokú bíróság által kifogásolt szófordulatok nem magát az okot relativizálják el, hanem csak annak megjelenési formáit részletezik. Rámutatott, hogy sem az üzletszabályzatok, sem a törvény nem ismerik az oklistán belüli kategória fogalmát. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában ehhez képest új kategóriát alkotott. Okfejtése szerint üzletszabályzatai csak négy, az egyoldalú módosításra lehetőséget adó okot tartalmaznak, és ezek lehetséges megjelenési formáit részletezik. Kifejtette, hogy a tételes meghatározás elvének megvalósulására figyelemmel az elsőfokú bíróságnak érdemben állást kellett volna foglalnia az objektivitás, a ténylegesség és az arányosság elvének megvalósulásáról is. Érvelése szerint a perben vitás kikötések átláthatóságát az biztosítja, hogy az egyoldalú módosítás okai az üzletszabályzatokban a fogyasztók számára egyértelműen és érthetően kerültek megfogalmazásra, a konkrét módosítások indokának ténylegessége és a módosítás arányossága pedig az árazási elvek alapján ellenőrizhető. Előadta, hogy az indokolatlan és aránytalan módosítás elé a rendeltetésszerű joggyakorlás követelménye is akadályt állít. Hangsúlyozta, hogy üzletszabályzatai kizárólag az adott szolgáltatást befolyásoló feltételek bekövetkezésének vagy fennállásának esetére tették lehetővé a szerződések egyoldalú módosítását. Kiemelte, hogy a KSH inflációs rátával mint maximális mértékkel való költség és díjemelésként lehetőségének kikötése nem az ügyfélkockázat körében szerepel, hanem teljesen önálló ok. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget az okirati bizonyítékainak, és mellőzte a nyelvész szakértő és a közgazdasági szakértő kirendelését. A másodfokú eljárásban is fenntartotta az elsőfokú eljárásban előterjesztett bizonyítási indítványait.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság érdemi és valós indokolással utasította el a felperes alkotmánybírósági és előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti indítványait. Kifejtette, hogy a perben nem merült fel közvetlenül érvényesülő uniós jogi szabály alkalmazásának a szükségessége, a 2014. évi XXXVIII. törvény összhangban áll az uniós joggal, az uniós joggal kapcsolatban pedig nincs értelmezési bizonytalanság. Okfejtése szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a magyar és az uniós jog összhangja előzetes döntéshozatali eljárásban nem vizsgálható, és helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes által feltenni indítványozott kérdések tisztázottak. Hivatkozott arra, hogy a perben vitás kikötések

tisztességességét a bíróságnak kizárólag abból a szempontból kellett vizsgálnia, hogy a kikötések megfelelnek-e a 2014. évi XXXVIII. törvény 4. § (1) bekezdése szerinti feltételeknek, és nem volt lehetőség annak vizsgálatára, hogy a kikötések megfelelnek-e más jogszabályok előírásainak. Hangsúlyozta, hogy a bíróságnak a hatályos jogszabályokat kellett alkalmaznia, törvényjavaslatra nem alapíthatta a döntését. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte a 2014. évi XXXVIII. törvény 4. § (1) bekezdésébe rögzített elveket, és helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes üzletszabályzataiban alkalmazott azok a kikötések, amelyek lehetővé teszik a szerződések egyoldalú módosítását, nem felelnek meg maradéktalanul ezeknek az elveknek.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett része, ezért a Fővárosi Ítéltábla az ítéletet teljes terjedelemben vizsgálta felül /Pp. 228. § (4) bekezdés/.

A felperes fellebbezése megalapozatlan.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság eljárásában nem észlelt olyan lényeges eljárási szabálysértést, amely az elsőfokú tárgyalás megismétlését, ennek érdekében pedig az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolta volna a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján.

A felperes a fellebbezésében az ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó körülményként azt jelölte meg, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget az indokolási kötelezettségének az alkotmánybírósági eljárás és az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti indítványok elutasítása vonatkozásában.

A Pp. 221. § (1) bekezdése szerint az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság mind az alkotmánybírósági eljárás, mind az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti indítvány tekintetében eleget tett az indokolási kötelezettségének, kellő mértékben kifejtette, hogy az indítványok teljesítését miért nem látta indokoltnak.

A határozat hiányos indokolása egyébként sem olyan eljárási szabálysértés, ami a másodfokú eljárásban az indokolás kiegészítésével ne lenne orvosolható. Az indokolás hiányossága csak akkor eredményezheti a határozat hatályon kívül helyezését, ha nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság döntését milyen indokra alapította. Ez a körülmény azonban a perben nem állt fenn.

A perbeli jogvita érdemi elbírálásához szükséges bizonyítékok maradéktalanul az elsőfokú bíróság rendelkezésére álltak, a nyelvész és közgazdasági szakértő kirendelésére vonatkozó indítvány mellőzésére megalapozottan került sor, ezért az ítéltábla a bizonyítás kiegészítése céljából sem látta indokoltnak az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését a Pp. 252. § (3)

bekezdése alapján.

A felperes a másodfokú eljárásban is előterjesztette az alkotmánybíróági és az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése, valamint a per tárgyalásának felfüggesztése iránti indítványait, ezért az ítéletábrának az érdemi döntéshozatal előtt arról kellett határoznia, hogy teljesíti-e a felperes indítványait, vagy mellőzi azok teljesítését.

Az Alkotmánybíróaságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 25. § (1) bekezdése szerint, ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvényellenességét észleli, vagy alaptörvényellenességét az Alkotmánybíróaság már megállapította - a bírósági eljárás felfüggesztése mellett - az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b*) pontja alapján az Alkotmánybíróaságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvényellenességének megállapítását, illetve az alaptörvényellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.

Az Abtv. 32. § (2) bekezdése kimondja, hogy a bíró - a bírósági eljárás felfüggesztése mellett - az Alkotmánybíróaság eljárását kezdeményezi, ha az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek nemzetközi szerződésbe ütközését észleli.

A Pp. 155/B. § (1) bekezdése értelmében a bíróság az Alkotmánybíróaságnak a jogszabály, jogszabályi rendelkezés, közjogi szervezetszabályozó eszköz vagy jogegységi határozat alaptörvényellenességének megállapítására, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló eljárását az Alkotmánybíróaságról szóló törvényben foglalt szabályok szerint hivatalból vagy kérelemre kezdeményezheti.

Ezekből a törvényi rendelkezésekből az a következtetés vonható le, hogy az alkotmánybíróasági eljárás kezdeményezése a bíróság számára lehetőség, de nem kötelezettség. Ezt a lehetőséget a bíróság hivatalból vagy indítványra akkor veheti igénybe, ha olyan jogszabály alkotmányellenességét vagy nemzetközi szerződésbe ütközését észleli, amely jogszabályt az előtte folyamatban lévő perben alkalmaznia kell.

A 2014. évi XXXVIII. törvényt (a továbbiakban: a Törvény) - ahogy az a Törvény bevezető rendelkezéséből is kitűnik - az Országgyűlés a Kúria 2/2104. számú PJE határozatából származó egyes követelmények érvényre juttatása érdekében alkotta meg. Ebből az következik, hogy a perben a bíróságnak csak a törvényt kell alkalmaznia, a 2/2014. számú PJE határozatot viszont nem. Ezért a PJE határozat esetleges alkotmányellenessége vagy nemzetközi szerződésbe ütközése nem teszi indokolttá az Alkotmánybíróaság eljárásának kezdeményezését.

A felperes az indítványában a Törvény több olyan rendelkezésének (1. § (6) és (7) bekezdés, 16-18. §-ok és 21-22. §-ok) az alkotmányellenességét és nemzetközi szerződésbe ütközését is felvetette amely rendelkezéseket a bíróságnak a perben nem kell alkalmaznia. Ezért ezeknek a törvényi rendelkezéseknek az esetleges alkotmányellenessége vagy nemzetközi szerződésbe ütközése sem teszi indokolttá az Alkotmánybíróaság eljárásának kezdeményezését.

A Törvény perben alkalmazandó rendelkezései alkotmányellenességével és nemzetközi

szerződésbe ütközésével kapcsolatos felperesi aggályokat az ítéltábla nem osztotta a 2004. május 1-jén is már hatályban volt jogszabályi rendelkezésekre és az Alkotmánybíróság korábbi döntéseire figyelemmel. Ezek részletes kifejtését azonban az ítéltábla az elsőfokú bírósággal egyező okból mellőzi. Egyetértett ugyanis az ítéltábla az elsőfokú bírósággal abban - a Legfelsőbb Bíróság a BH 1994. 448. számon közzétett eseti döntésében foglaltakkal egyezően - hogy a bíróság az indítvány elutasításának részletes indokolásával a jogszabály alkotmányosságát értékelné, ez pedig az Alkotmánybíróság kizárólagos hatáskörébe tartozik. Az alkotmányjogi érvek részletes kifejtése és az indítványozó érveinek megcáfolása nem tartozik a polgári perben eljáró bíróság feladatai közé, az meghaladja a polgári peres eljárás kereteit. Emiatt a bíróság nem köteles tételesen és részletesen megcáfolni az indítványban felhozott alkotmányjogi érveket, a felperes ezzel ellentétes fellebbezési érvelése nem alapos. Mindezekre figyelemmel az ítéltábla is mellőzte az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését. Amennyiben a felperes fenntartja a Törvény és a PJE alkotmányellenességére és nemzetközi szerződésbe ütközésére vonatkozó álláspontját, a perben igénybe vehető jogorvoslatok kimerítése után közvetlenül fordulhat alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz.

A Pp. 155/A. § (1) bekezdése szerint a bíróság az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását az Európai Közösséget létrehozó Szerződésben foglalt szabályok szerint kezdeményezheti.

Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés egységes szerkezetbe foglalt változata (EUMSZ) 267. cikk a) és b) pontja alapján előzetes döntéshozatali eljárás tárgya a Szerződések értelmezése vagy az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése lehet.

A felperes részben a 93/13/EGK Irányelv (a továbbiakban: az Irányelv) egyes rendelkezéseinek értelmezése, részben annak a kérdésnek a megválaszolása érdekében indítványozta előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését, hogy a Törvény indítványban megjelölt rendelkezései összeegyeztethetők-e az Európai Unió jogával.

Az EUMSZ 267. cikke értelmében nincs lehetőség előzetes döntéshozatali eljárásban annak vizsgálatára, hogy valamelyik tagállam belső joga összeegyeztethető-e az Európai Unió jogával. Ezért az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, amely szerint a magyar jog és az Európai Unió jogának összeegyeztethetőségével kapcsolatos kérdések megválaszolása céljából nem szükséges előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése.

Az előzetes döntéshozatali eljárás mellőzésének alapvető oka azonban az, hogy az ítéltábla egyetértett az alperessel abban: a jelen ügyben közvetlenül alkalmazandó uniós jog nincs, mert a per tárgya nem a fogyasztóval kötött szerződések érvényessége vagy érvénytelensége, hanem a fogyasztói kölcsönszerződés részévé váló általános szerződési feltételekben és egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételekben szereplő, az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó szerződési kikötés tisztességtelenségére vonatkozó vélelem megdöntése. A Törvény célja a 4. § (2) bekezdéséből, 11. § (2) és (3) bekezdéséből következően, annak a perben történő eldöntése, hogy terheli-e a pénzügyi intézményt elszámolási kötelezettség a fogyasztóval szemben. A bíróság ezért kizárólag azt vizsgálhatja, hogy a kereset tárgyát képező szerződéses kikötés szövegében a Törvény 4. § (1) bekezdés a)-g) pontjaiban írt követelmények teljesülnek-e. Ez egyedül a kikötések

szövege és a miniszteri indokolás alapján állapítható meg, amelynek során figyelemmel kell lenni az Alaptörvény 28. cikkében megfogalmazott értelmezési szabályra. A miniszteri indokolás a jogszabály céljával kapcsolatban kifejti, hogy a jogalkotó a 2/2014. Polgári jogegységi határozatban kifejtett elveket kívánta jogszabályi szintre emelni és a jogkövetkezmények levonása során figyelemmel volt a 93/13/EGK Irányelvre, valamint annak az Európai Unió Bírósága általi értelmezésére, köztük a C-26 számú Kasler ügyben, illetve a Banco-Espanol ügyben hozott C-618/10. számú határozatra. Ezeket a jelen ügyben eljáró bíróságok is a Törvény alkalmazása során figyelembe vehetik, de az érdemi döntés körében további értelmezésre nincs szükség, hipotetikus kérdések megválaszolása nem tartozik az Európai Unió Bíróságának feladatai közé. A kifejtettek miatt az előzetes döntéshoztali eljárás kezdeményezését - sem a 93/13/EGK Irányelvbe, sem az Európai Unió Alapjogi Chartájába ütközés miatt - az ítéltábla sem tartotta indokoltnak.

A felperes a fellebbezésében tévesen hivatkozott arra, hogy az ítéltábla az a bírói fórum, amelyik köteles előzetes döntéshozatalt kezdeményezni. Az ítéltábla jogerős határozataival szemben ugyanis a Pp. biztosít rendkívüli jogorvoslatot. Ezért Magyarországon a Kúria az a bíróság, amelyik köteles előzetes döntéshozatalt kezdeményezni, de ez a kötelezettség a Kúriát is csak abban az esetben terheli, ha az európai jog valamely normájának értelmezése a perbeli jogvita eldöntése szempontjából jelentős kérdés eldöntése érdekében szükséges.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntésével az ítéltábla egyetértett, a döntés ítéletben kifejtett jogi indokait azonban csak részben, az alábbi kiegészítésekkel és pontosításokkal osztotta:

A Törvény 1. § (1) bekezdése értelmében e törvény hatálya a 2004. május 1. napja és az e törvény hatálybalépésének napja között kötött fogyasztói kölcsönszerződésre terjed ki.

A felperes a keresetében megjelölt szerződéses kikötések tisztességtelenségének és érvényességének megállapítását nem kizárólag a kikötéseket tartalmazó általános szerződési feltételek alkalmazásával létrejött fogyasztói szerződésekre, hanem a kikötéseket tartalmazó általános szerződési feltételek alkalmazásával a mikrovállalkozásokkal létrejött szerződésekre kiterjedően is kérte.

Mivel a törvény hatálya kizárólag a fogyasztói kölcsönszerződésekre terjed ki, a felperes a Törvény 7. § (2) bekezdésében alperesként megjelölt **M. Á.** szemben kizárólag a fogyasztói kölcsönszerződések tekintetében jogosult igényt érvényesíteni és a Törvény 11. § (3) bekezdése alapján a szerződéses kikötés tisztességességének és érvényességének megállapítást kérni. Nem fogyasztói szerződés vonatkozásában a **M. Á.** szemben ilyen igény nem érvényesíthető, nem kérhető a Törvény 11. § (3) bekezdésében körülírt megállapítás. Ezért a keresetben megjelölt kikötéseket tartalmazó általános szerződési feltételek alkalmazásával létrejött, de fogyasztói szerződésnek nem minősülő, hanem a mikrovállalkozásokkal kötött szerződések vonatkozásában - az alperes passzív perbeli legitimációjának hiányában - nincs jogi lehetőség a felperes keresetének teljesítésére. Erre figyelemmel a Törvény hatálya alá nem tartozó szerződések tekintetében ez okból helytálló az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntése.

A Törvény 11. § (2) és (3) bekezdése meghatározza, hogy a bíróság milyen tartalmú döntést hozhat a Törvény alapján indított perben. Ezeknek a rendelkezéseknek az értelmében a bíróság megállapíthatja a per tárgyává tett kikötések tisztességességét és érvényességét,

vagy elutasíthatja a keresetet. Más döntés a Törvény alapján indított perben nem hozható, ezért nincs jogi lehetőség a Törvény 11. § (3) bekezdésében foglaltaktól eltérő döntésre - a kikötést tartalmazó általános szerződési feltétel, illetve az egyoldalú szerződésmódosításra lehetőséget adó kikötés részleges érvényességének megállapítására - irányuló kereseti kérelem teljesítésére.

A Törvény 11. § (3) bekezdése meghatározza az e bekezdésében körülírt megállapítás iránti kereset teljesítésének feltételét is. Eszerint a kereset akkor teljesíthető, ha a bíróság azt állapítja meg, hogy a pénzügyi intézmény által tisztességesnek tartott szerződéses kikötés megfelel a 4. § (1) bekezdés szerinti valamennyi feltételnek.

Az egyoldalú kamat-, költség- és díjemelést lehetővé tevő szerződési feltétel kapcsán felállított vélelem megdöntése iránt indított perben a bíróság tehát nem vizsgálhat a Törvény 4. § (1) bekezdésében felsoroltakon kívül eső feltételt és nem állapíthatja meg a kikötés tisztességességét és érvényességét a Törvény 4. § (1) bekezdésében fel nem sorolt körülményekre vagy jogszabályokra tekintettel. Mindezek miatt az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a kereset teljesíthetősége körében kizárólag azt vizsgálta, hogy a per tárgyává tett kikötések eleget tesznek-e a Törvény 4. § (1) bekezdésében felsorolt feltételeknek, és mellőzte annak a vizsgálatát, hogy a kikötések mennyiben felelnek más jogszabályok rendelkezéseinek. Erre figyelemmel a felperes keresetlevelében előadott, a tisztességtelenség vizsgálata körében megjelölt módszertan vizsgálatát megalapozottan mellőzte.

A Törvény 4. § (1) bekezdése szerint az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó fogyasztói kölcsönszerződés vonatkozásában vélelmezni kell, hogy tisztességtelen az annak részét képező egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötés - az egyedileg megtárgyalt feltétel kivételével - tekintettel arra, hogy az nem felel meg:

a) az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének: annak tartalma a fogyasztó számára nem világos, nem érthető;

b) a tételes meghatározás elvének: az egyoldalú szerződésmódosítás feltételei nem tételesen meghatározottak, vagyis az ok-lista hiányzik, vagy van ok-lista, de az csak példálózó jellegű felsorolást tartalmaz;

c) az objektivitás elvének: az egyoldalú módosítás feltételei nem objektív jellegűek, vagyis a fogyasztóval szerződő félnek módja van a feltétel bekövetkeztét előidézni, abban közrehatni, a módosításra okot adó változás mértékét befolyásolni;

d) a ténylegesség és arányosság elvének: az ok-listában meghatározott körülmények ténylegesen nem, vagy nem a körülmények változásának mértékében hatnak a kamatra, költségre, illetve díjra;

e) az átláthatóság elvének: a fogyasztó nem láthatta előre, hogy milyen feltételek teljesülése esetén és milyen mértékben kerülhet sor további terhek rá történő áthárítására;

f) a felmondhatóság elvének: a szerződésmódosítás bekövetkezése esetére nem biztosítja a fogyasztó számára a felmondás jogát vagy

g) a szimmetria elvének: kizárja, hogy a fogyasztó javára bekövetkező feltételváltozás hatása a fogyasztó javára érvényesítésre kerüljön.

A jogszabályban meghatározott fenti feltételek konjunktívák, amely azt jelenti, hogy bármelyik feltétel hiányában a keresetet el kell utasítani. Ennek folytán nincs szükség

valamennyi feltétel vizsgálatára akkor, ha valamelyik feltétel hiánya megállapítható. A Törvény 4. § (1) bekezdés a) pontjához írt miniszteri indokolás szerint önmagában is tisztességtelen a szerződési feltétel, ha a fogyasztó számára nem érthető, nem világos, továbbá: ha a szerződés megkötése előtt az egyértelmű, világos és érthető szerkesztés és megszövegezés hiánya miatt nem volt tényleges lehetősége a kikötés alapos megismerésére. A szerződéskötés során a fogyasztót olyan helyzetbe kell hozni, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettséget, az ok-listában megjelölt és a szerződéskötést követően bekövetkező változásból eredő többlet-kötelezettségének indokait, a változás mechanizmusát és annak lehetséges mértékét is. Logikailag ehhez az elvhez tartozik az átláthatóság elve is, amelynek lényege, hogy az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő rendelkezések jogszerű alkalmazását a fogyasztó ellenőrizni tudja és fel tudjon lépni a pénzügyi intézménnyel szemben, ha a szerződésmódosításra megítélése szerint megalapozatlanul került sor. Mindezek miatt az ítéletábra az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvét vizsgálta először, mert ennek hiányában a tételes meghatározás, ténylegesség és arányosság, valamint az átláthatóság sem tud megvalósulni az ellenőrizhetőséget biztosító mechanizmus hiányában.

Az ítéletábra nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a felperes által megjelölt ÁSZF kikötések mind a 12 időállapotban megfeleltek volna az egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének, mert ezt nem lehet pusztán nyelvtani jelentés alapján megítélni. Az érthető megfogalmazás elvét nem képes kielégíteni az olyan megfogalmazás, amely a gazdasági következményeit illetően nem egyértelmű. A felperes a szerződéskötéskor nem ismert és nem is várható körülményeket is az egyoldalú szerződésmódosítás körébe kívánt vonni, ezért a megfogalmazás nem felel meg a világosság és érthetőség követelményének.

Az 1-4. számú ÁSZF-ek ezen felül egyáltalán nem tartalmazzák, hogy az ok-listában szereplő valamely körülmény bekövetkezése esetén milyen módon és milyen mértékben kerülhet sor további terhek fogyasztókra történő áthárítására, a kamat, a díjak és a költségek emelésére, ezért ezt a fogyasztók nem láthatták előre. Emiatt a szerződés egyoldalú módosítására lehetőséget adó kikötések ezekben az ÁSZF-ekben sem felelnek meg a Törvény 4. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott elvnek és a e) pontban meghatározott átláthatóság elvének sem.

Az 5-12. számú ÁSZF-ekben a felperes a nem határozta meg, hogy az ok-listában szereplő valamely körülmény bekövetkezése esetén milyen módon és milyen mértékben kerülhet sor a kamat emelésére, vagyis teljes mértékben hiányzik a mechanizmus meghatározása. Ezekben az ÁSZF-ekben meghatározta a szerződéshez kapcsolódó egyéb jutalékok, költségek és díjak megemelésének legmagasabb mértékét, a kikötés szövegéből azonban nem tűnik ki egyértelműen, hogy a szerződéshez kapcsolódó egyéb jutalékok, költségek és díjak megemelésére csak a kamat emelésére okot adó körülmények valamelyikének bekövetkezése esetén, vagy ilyen körülmény bekövetkezése nélkül is lehetősége van-e a felperesnek, ezért ezek a kikötések nem felelnek meg az egyértelműség követelményének sem. Ezt a megállapítást igazolja, hogy az elsőfokú bíróság a felperestől eltérően értelmezte a költségek és díjak emelésének szabályozási körét és a másodfokú tárgyaláson a felperesi képviselő is csak konzultáció után tudott választ adni a költségemelés feltételeinek értelmezésére. Emiatt a szerződés egyoldalú módosítására lehetőséget adó kikötések ezekben az ÁSZF-ekben sem felelnek meg a Törvény 4. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott egyértelmű és érthető megfogalmazás elvének és az e) pontjában meghatározott átláthatóság elvének.

Ennek hiányában szükségtelen minden további feltétel vizsgálata, mert a további feltételeknek történő megfelelés vagy annak hiánya a kereseti kérelem elbírálása szempontjából irreleváns, a kereseti kérelem nem teljesíthető. Az elsőfokú bíróság a kifejtettek miatt megalapozottan utasította el a felperes keresetét, ezért az elsőfokú ítéletet a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes a pervesztes lett, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a másodfokú perköltség megfizetésére. Az alperest ügyvédi munkadíj címén megillető másodfokú perköltség összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdéseinek alkalmazásával állapította meg. A megállapodásra figyelemmel a másodfokú eljárás munkaidő-szükségletét 12 órában határozta meg (456.000 forint), amelyhez a megállapodás szerinti költségátalányt (20.520 forint) is elszámolta áfával növelten.

Budapest, 2014. október 21.

Világhyéné dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

Dr. Lente Sándor s. k.
előadó bíró

Dr. Csóka István s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:
Szigeti Krisztina
tisztviselő